

Nr 71.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension å allmänna indragningsstaten åt byggnadschefen hos arméns kasernbyggnadsnämnd, arkitekten J. L. Peterson; given Stockholms slott den 31 januari 1919.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att byggnadschefen hos arméns kasernbyggnadsnämnd, arkitekten Johan Ludvig Peterson må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin befattning hos kasernbyggnadsnämnden, under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 4,000 kronor årligen.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

E. A. Nilson.

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 31 januari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
              SCHOTTE,
              PETRÉN,
              NILSON,
              LÖFGREN,
              RYDÉN,
              UNDÉN,
              THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Nilson, anförde härefter:

»Uti en till Kungl. Maj:t ställd skrift har byggnadschefen hos arméns kasernbyggnadsnämnd, arkitekten Johan Ludvig Peterson anhållit att vid avgång från sin befattning hos nämnden komma i åtnjutande av pension till belopp, som kunde anses skäligt med hänsyn till den verksamhet han utövat i statens tjänst.

Såsom stöd för denna anhållan har Peterson dels åberopat, att han, enligt vad som framginge av en vid ansöknungen fogad tjänste- och meritförteckning, ägnat sina arbetskrafter åt statens tjänst i över 38 år, därav såsom tjänsteman i över 30 år, dels ock anført, att han på grund av ålder och försvagad hälsa icke numera ägde förutsättningar att kunna försörja sig och sin familj och icke heller ägde erforderliga tillgångar härför. I sistnämnda avseende ansåge han sig böra framhålla, att Kungl. Maj:t vid hans förordnande såsom byggnadschef och ledamot

i arméns kasernbyggnadsnämnd den 19 december 1913 föreskrivit, att han icke skulle hava rätt att, så länge han bestrede denna befattning, innehava annat uppdrag i statens, kommuns, bolags eller enskild persons tjänst, allenast med det undantag, att han skulle vara berättigad att bibehålla förutvarande uppdrag att för Stockholms handelsbanks räkning värdera fastigheter i och för beviljande av byggnadskreditiv hos banken. Av vad sålunda anförts framginge, att det numera icke vore honom möjligt att ånyo upptaga någon privat inkomstbringande verksamhet.

Av de vid ansökningen fogade handlingarna inhämtas, att Peterson, som är född den 30 juni 1853, under tiden den 20 september 1880—den 21 december 1904 varit anställd som e. o. arkitekt i överintendentsämbetet och därunder varit sysselsatt i ämbetets tjänst dels såsom byggnadschef och kontrollant vid av överintendentsämbetet uppförda byggnader och utförda reparationer och restaureringar, dels för uppgörande av skisser och ritningar till nybyggnader samt till ombyggnader och restaureringar av ett betydande antal offentliga byggnader, dels ock i andra tjänsteärenden; att han vid tekniska högskolan varit förordnad såsom assistent i arkitektur höstterminerna åren 1883—1887 samt såsom vikarie för professorn i arkitektur från och med den 23 april 1888 till vårterminens slut; att han under tiden den 1 januari 1904—den 1 februari 1906 varit räkenskapsförare hos akademien för de fria konsterna; samt att han innehaft ett stort antal uppdrag i byggnadsfrågor för såväl statens som kommuners räkning.

Enligt intyg av medicine doktorn E. O. Hultgren är Peterson på grund av neurasteni och arterioskleros för sin återstående livstid oförmögen att sköta sin befattning hos arméns kasernbyggnadsnämnd.

Med skrivelse den 31 december 1918 har arméns kasernbyggnadsnämnd till Kungl. Maj:t överlämnat berörda ansökningshandlingar samt därvid anfört följande:

Yttrande av
arméns ka-
sernbyggnads-
nämnd.

Genom brev till arméförvaltningens civila departement den 19 december 1913 hade Kungl. Maj:t förordnat Peterson att från och med den 1 januari 1914 vara byggnadschef och ledamot av nämnden mot ett årsarvode av 15,000 kronor, med skyldighet för honom att vid fullgörande av detta uppdrag ställa sig till efterrättelse i nyssberörda brev meddelade bestämmelser ävensom av Kungl. Maj:t samma dag utfärdad förnyad instruktion för nämnden, och hade därvid tillika föreskrivits, att Peterson icke finge, så länge han bestrede ifrågavarande befattning, innehava annat uppdrag i statens, kommuns, bolags eller enskild

persons tjänst, dock med rätt för honom att bibehålla då innehavande uppdrag att för Stockholms handelsbanks räkning värdera fastigheter för beviljande av byggnadskreditiv hos banken.

Enligt nyssberörda instruktion ägde byggnadschefen rätt att utan avstående av avlöningsförmåner åtnjuta tjänstledighet under sex veckor årligen samt finge därutöver bibehålla sina avlöningsförmåner vid tjänstledighet för sjukdom under högst åtta dagar i en följd två gånger om året. Uppkomme behov för byggnadschefen av ytterligare tjänstledighet, skulle därom göras anmälan hos Kungl. Maj:t, som i varje särskilt fall bestämde, huru stor del av det byggnadschefen tillkommande arvodet skulle av honom under ledigheten avstå till den, som uppehölle befattningen.

Förutom under de tider, byggnadschefen Peterson på grund av instruktionens bestämmelser ägt åtnjuta tjänstledighet utan avstående av avlöningsförmåner, hade han på grund av genom läkarbetyg styrkt sjukdom av nämnden erhållit tjänstledighet under följande tider, nämligen den 22 april—den 21 juli och den 10 september—den 31 december 1918 samt den 1 januari—den 31 mars 1919, varom nämnden, jämlikt ovanberörda föreskrift i instruktionen, för varje särskilt fall gjort anmälan hos Kungl. Maj:t. Beträffande de bägge förstnämnda av dessa trenne tidsperioder hade Kungl. Maj:t funnit gott förordna, att Peterson under den tid, han begagnade sig av honom sålunda beviljad tjänstledighet, skulle av det till honom utgående arvodet avstå till den, som upprätt-hölle hans befattning, ett belopp, beräknat efter 4,000 kronor för år.

Byggnadschefen Peterson hade, så länge hans hälsotillstånd det tillåtit, med oavlåtligt intresse och iver ägnat sig åt sitt uppdrag såsom byggnadschef och ledamot av nämnden. Det vore hans personliga förtjänst, att i avseende å de kasernetablissemang, som från grunden uppförts under hans ledning, den så kallade tvåvåningstypen kommit till användning, vilket medfört mycket stora förmåner med hänsyn till ändamålsenlighet, bekvämlighet, rymlighet och, efter allt att döma, även kostnadsbesparing. Det måste anses vara uppenbart, att till byggnadschefen Petersons nu iråkade sjukdom i hög grad bidragit de ytterst svåra och irriterande omständigheter, under vilka nämndens arbeten måst utföras under krigstiden. Det syntes därför vara bäst förenligt med billighetens krav, att då byggnadschefen nu måste lämna arbetet mitt under dess fortgång, staten icke ställde honom utom all ersättning utan tillerkände honom skälig pension.

Till rättvisan uti att pension tilldelades byggnadschefen Peterson bidroge ock i hög grad den omständigheten, att han före sitt inträde i

nämnden utfört ett vittomfattande och synnerligen väl vitsordat arbete i statens tjänst. I främsta rummet gällde detta hans verksamhet inom dåvarande överintendentsämbetet, där han under åren 1880—1904 såsom e. o. arkitekt hos ämbetet haft en mängd maktpåliggande uppdrag, men även av olika departementschefer hade Petersons tid och förmåga såväl under sistnämnda tid som även efteråt tagits i anspråk för offentliga värv. Dessutom hade Peterson mottagit ett flertal uppdrag och utredningar i byggnadsfrågor samt utfört byggnader för staten och kommuner, därvid särskilt vore att märka det honom under år 1908 lämnade ansvarsfulla uppdraget att uppgöra alla för veterinärinstitutets ombyggnad erforderliga ritningar och arbetsbeskrivningar samt att vara byggnadschef och ledamot av byggnadskommittén under byggnadstiden, som oavbrutet pågått till mitten av år 1912.

Beloppet av en genast börjande pension åt byggnadschefen Peterson syntes med hänsyn till den korta tjänstgöringstiden inom nämnden icke kunna sättas i förhållande till hans avlöning från nämnden. Dock borde något avseende fästas därvid, att om Peterson skulle kvarstå som sjukpermitterad byggnadschef, detta skulle ställa sig dyrbart nog för statsverket, eftersom han väl knappast kunde bliva underkastad större avlöningsminskning på grund av sjukdom än från 15,000 kronor ned till 11,000 kronor om året. Vid bedömande av de synpunkter, som härvid gjorde sig gällande, hade nämnden kommit till den uppfattningen, att pensionens belopp icke skäligen borde understiga 4,000 kronor om året.

Under återopande av vad sålunda anförts, hemställde nämnden, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att bevilja byggnadschefen Peterson en årlig pension av 4,000 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han lämnade sin anställning såsom byggnadschef och ledamot av nämnden.

I häröver den 4 januari 1919 avgivet utlåtande har statskontoret anfört, att ämbetsverket, på grund av vad handlingarna i ärendet innehölle, ansåge billigt, att pension av statsmedel bereddes sökanden, då han på grund av sjukdom nödgades lämna sin anställning i statens tjänst. Vid sådant förhållande och då statskontoret icke funne något att erinra mot det föreslagna pensionsbeloppet, 4,000 kronor, hemställde statskontoret, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att sökanden finge från och med månaden näst efter den, i vilken han entledigades från sin anställning, under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 4,000 kronor årligen.

Yttrande av
statskontoret.

Departementa-
chefen.

Med hänsyn till den långvariga och förtjänstfulla verksamhet, som sökanden utövat i det allmännas tjänst, och då han på grund av ålder och sjuklighet är för framtiden oförmögen att sköta sin befattning såsom byggnadschef hos arméns kasernbyggnadsnämnd, anser även jag fullgoda skäl föreligga därtill, att pension av statsmedel nu tillerkännes sökanden. Pensionsbeloppet synes mig i enlighet med kasernbyggnadsnämndens av statskontoret tillstyrkta hemställan böra bestämmas till 4,000 kronor för år.

Jag får alltså hemställa, det tacktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att byggnadschefen hos arméns kasernbyggnadsnämnd, arkitekten Johan Ludvig Peterson må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin befattning hos kasernbyggnadsnämnden, under sin återstående livstid uppbära pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 4,000 kronor årligen.»

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Thomas Adlercreutz.
